



Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet
Styresak: 8/19
Møtedato: 26.03.2019

Dato: 13.03.2019
Arkivsaknr: 2019/3284-
INGHA

Nytt kvalitetssystem for utdanningene

Dokumenter i saken

- Universitetsstyresak 109/18, møte 25.10.18: Nytt kvalitetssystem for utdanningene
http://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2018/2018-10-25/S_109-18Nytt_kvalitetssystem_utdanningene.pdf
- Sak 50/18 i Utdanningsutvalget, møte 5.9.18: Rapport fra arbeidsgruppe – *Nytt system for kvalitetsarbeid*
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_utdanningsutvalget_5_s_eptember.pdf
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/rapport_fra_arbeidsgruppe-revidert_kvalitetssystem_for_utdanningene.siste_versjonpdf.pdf
- Modell – nytt system for kvalitetsutvikling av utdanningene
- Handlingsplan 2017-2022 Universitetet i Bergen, *Kvalitet i utdanning*
<https://www.uib.no/strategi/110057/handlingsplan-kvalitet-i-utdanning-2017-2022>
- Stortingsmelding 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/>
- Studietilsynsforskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137?q=studietilsynsforskriften>
- Studiekvalitetsforskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>
- Brev fra Studieadministrativ avdeling datert 18.2.19 *Etablering av nytt system med dialogmøter og egenvurderinger – utdanning* (Ephorte:2019/1058)
- Brev fra Studieadministrativ avdeling datert 26.2.19 (Ephorte 2019/2904) *Innmelding – planer for oppretting og nedlegging av studieprogram i 2020.*

Bakgrunn

UiBs kvalitetssikringssystem er nedfelt i [Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia](#). Håndboken ble sist revidert i 2013. I 2016 og 2017 ble studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften revidert. I tillegg kom Stortingsmelding 16 (2016-17) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*. Disse endringene i forskrifter og føringer i stortingsmeldingen er bakgrunnen for behov for endringer i UiBs kvalitetssystem for utdanningene og håndboken vil følgelig bli revidert.

Utdanningsutvalget ved UiB nedsatte i 2017 en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å revidere UiBs kvalitetssystem for utdanning. Arbeidsgruppen leverte sin rapport om nytt system for kvalitetsutvikling i utdanningene i juni 2018. Utdanningsutvalget vedtok i møte 5.9.18 de endringer som arbeidsgruppen anbefalte i sin rapport. Etter anbefaling fra utdanningsutvalget vedtok universitetsstyret nytt kvalitetssystem i møte 25.10.18.

Arbeidsgruppens rapport beskriver det nye systemet og utdanningsutvalgets valg og anbefalinger er presisert i universitetsstyresaken.

Endringer

I universitetsstyresaken vises det til at en gjennomgripende endring er å få til en dreining fra kontroll og fokus på kvalitetssikring i henhold til definerte standarder, over til et mer ambisiøst kvalitetsarbeid som skal bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

De nevnte endringene i forskriftene medfører at UiBs kvalitetssystem må sikre at

- Plikten til å sørge for at oppretting av studietilbud følger kravene for akkreditering av studietilbud i studiekvalitetsforskriftens kapittel 3 er tydeliggjort
- UiB har ordninger for å systematisk kontrollere at alle eksisterende studietilbud tilfredsstillere kravene i lovverket (studietilsynsforskriftens § 4-1(3))
- Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur er tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet
- Faglig ledelses ansvar for kvalitetssikring og –utvikling av studiene er tydeliggjort, jf. studietilsynsforskriften § 2-3(3)

Stortingsmelding 16 (2016-2017) fremhever ledelsens ansvar for å engasjere det vitenskapelige personalet mer i utdanning og læring og at en kultur for kvalitet innebærer en felles forståelse blant studentene, fagmiljøene og ledelsen av hva som definerer kvalitet (s. 17). Stortingsmeldingen foreslår dessuten at virkemidler fra forskningssiden tas i bruk for å bidra til å bygge opp en kvalitetskultur. De nevner bl.a. forskningsbasert undervisning, fagfellevurdering av studieprogram og meritteringsystem for undervisere.

UiBs handlingsplan *Kvalitet i utdanning* angir UiBs retning og prioriteringer for kvalitetsarbeidet knyttet til utdanningene ved UiB og konkretiserer hvordan UiB følger opp endringer og føringer.

Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia vil bli revidert som følge av endringene

Arbeidsgruppens rapport og utdanningsutvalgets anbefalinger til universitetsstyret

Skille mellom kontrollfunksjon og rådgivningsfunksjon

Fram til juli i 2018 hadde Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT) ansvar for både rådgivning for kvalitetsutvikling, og for kontroll av institusjonenes kvalitetssikringssystemer. Denne rolleblanding ble av mange vurdert som uheldig. Disse to funksjonene er nå skilt ved at Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (DIKU) fra juli 2018 overtok rådgivnings- og kvalitetsutviklingsfunksjonen, mens NOKUT fortsatt har kontrollfunksjonen opp mot institusjonenes kvalitetssystemer og utdanningsprogrammer.

UiB følger opp denne modellen ved å gjøre den tidligere programopprettingskomiteen om til en akkrediteringskomite, studiekvalitetskomite, som oppnevnes av utdanningsutvalget og en egen, sentral læringsdesigngruppe som skal tilby hjelp til utvikling og redesign av helhetlige studieprogram eller enkeltemner. Det skal også opprettes fakultetsvise læringsdesignteam.

Det vises til brev fra Studieadministrativ avdeling datert 26.2.19 om studiekvalitetskomiteens rolle som akkrediteringskomite i forbindelse med søknader om etablering av nye studieprogram.

Utdanningsmeldingen erstattes av årsrapport og dialogmøter

Ifølge arbeidsgruppen fungerer ikke ordningen med utdanningsmelding optimalt, og ordningen blir nå erstattet av egenvurdering fra emneansvarlige og programstyrene. Instituttledelsen skal så på bakgrunn av egenvurderingene lage en årsrapport som skal danne grunnlag for dialogmøter mellom institutt og fakultet. Fakultetsledelsen skal føre referat fra dialogmøtene med instituttene, og referatene danner grunnlag for dialogmøtet mellom fakultetene og universitetsledelsen om fakultetets samlede planer for oppfølging av studiekvalitet.

Det vises til vedlagt modell for nytt kvalitetssystem for utdanningene og brev datert 18.2.19 fra Studieadministrativ avdeling om implementering av egenvurderinger og dialogmøter.

Frekvens på emneevaluering

Utdanningsutvalget foreslår at emneevalueringen skal gjennomføres hvert tredje år og at det i tillegg skal utarbeides en kort, årlig egenvurdering av emneansvarlige.

Studiekvalitetsbasen

Studiekvalitetsbasen er en del av UiBs kvalitetssystem, og institutt og fakultet legger ut emne- og programevalueringer, samt eventuelle andre relevante dokumenter i basen. Det er ønske om at basen må bli mer dynamisk og interaktiv og ikke kun en fillagringsbase.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar informasjon om nytt kvalitetssystem for utdanningene til orientering.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Brev fra Studieadministrativ avdeling 18.2.19
- 2 Brev fra Studieadministrativ avdeling 26.2.19
- 3 Modell - nytt kvalitetssystem for utdanningene



Fakultetene

Referanse

2019/1058-TOVST

Dato

18.02.2019

Etablering av nytt system med dialogmøter og egenvurderinger- utdanning

En arbeidsgruppe nedsatt av Utdanningsutvalget leverte sin innstilling om nytt system for kvalitetsutvikling i utdanningene, i juni 2018. Universitetsstyret vedtok, etter anbefaling fra Utdanningsutvalget, nytt kvalitetssystem i møtet 25. oktober.

Det nye systemet er beskrevet i rapporten fra arbeidsutvalget, og utdanningsutvalgets valg og anbefalinger er presisert i styresak: [S 109/18](#). Det vil bli utarbeidet en oppdatert kvalitetshåndbok som følge av endringene.

Dette brevet omhandler en av endringene i kvalitetssystemet: Avvikling av ordning med utdanningsmelding, og innføring av nytt system med dialogmøter og egenvurderinger. Ny ordning innføres med virkning fra 2019, og har til hensikt å sikre et kontinuerlig fokus på kvalitetsarbeidet knyttet til utdanningene.

Vi viser til figur i eget vedlegg som omhandler hovedtrekk og ansvarsfordeling i det nye kvalitetssystemet: Ordninger med årlige dialogmøter og egevalueringer som gjennomføres årlig, emneevalueringer som gjennomføres hvert tredje år, og programevalueringer som skal gjennomføres hvert 5. år. Den øverste delen av figuren omhandler nytt system for egevalueringer og dialogmøter. Systemet blir gjort rede for nedenfor.

Dialogmøter og egenvurderinger- saksgang

- *Emneansvarlige leverer en kort årlig egenvurdering av emnet til programstyret*¹.
 - Hovedfokus i egenvurderingen skal være umiddelbare behov for justeringer i gjennomføringen av emnet.
- *Programstyret utarbeider en kort årlig egenvurdering av programmet(/ene) til instituttledelsen*
 - Det tas utgangspunkt i egevalueringene fra de emneansvarlige.
- *Instituttledelsen utarbeider en kort årlig egenvurdering til fakultetsledelsen.*
Innhold: Vurdering og plan for oppfølging av programstyrenes egevalueringer, vurdering av instituttets gjennomføringstall som har konsekvenser for instituttens økonomi. Instituttets vurdering danner grunnlaget for dialog med fakultetet.

¹ Fakultetene bruker ulike benevnelser på «programstyre». Med programstyre menes her det organet som har ansvar for å drive studieprogrammet(/ene), og som har en rådgivende funksjon overfor institutt og fakultet når det gjelder planer for emner og programmer.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- *Fakultetsledelsen gjennomfører dialogmøter med instituttene* med utgangspunkt i egenvurderingene. Referater fra dialogmøtene med instituttene danner fakultetets egenvurdering med planer for oppfølging av studiekvalitet.
- *Universitetsledelsen gjennomfører dialogmøter med fakultetene* med utgangspunkt i fakultetenes egenvurderinger.

Det legges opp til at det skal være studentrepresentasjon i dialogmøtene på begge nivåene.

Det er utarbeidet et eget skjema til bruk ved egenvurderinger (se vedlegg 1). Egenvurderingene skal være *kortfattet* og fortrinnsvis punktvis.

Følgende tema skal omtales:

- Oppfølging av foregående års egenvurdering.
- Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- Budsjettprioriteringer
- Studieportefølje og dimensjonering
- Satsingsområder
- Handlingsplaner
- Utviklingsavtale med KD (se konkretisering i siste del av dette dokumentet)

Referater og egenvurderinger fra dialogmøtene mellom fakultetene og universitetets ledelse danner universitetets samlede planer for oppfølging av studiekvalitet. Disse legges frem for Universitetsstyret.

Dialogmøter og oppfølging, årshjul:

- Våren 2019: Dialogmøter mellom fakultetsledelse og instituttledelse
- 2. september: Frist for fakultetene å sende inn egenvurdering til SA.
- September / oktober: Dialogmøter mellom fakultetene og universitetsledelsen
- 5. november: Samlet vurdering på utdanningsfeltet ved UiB behandles i Utdanningsvalget.
- 28. november: Samlet vurdering for utdanningsfeltet ved UiB behandles i Universitetsstyret.

Siden det er første gang den nye ordningen med egenvurderinger og dialogmøter blir gjennomført, blir det lagt opp til drøfting og muligheter for å gi eventuelle innspill til opplegget i Utdanningsutvalgets møte 21. mars.

Vennlig hilsen

Oddrun Samdal
viserektor for utdanning

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Skjema til bruk ved egenvurdering (vedlagt)
- Vedlegg 2: UiB – utviklingsavtalen med KD – mål for utdanningene (vedlagt)
- Figur, nytt kvalitetssystem:

Kopi: Universitetsdirektørens kontor

Vedlegg 1:

Skjema til bruk ved egenvurdering

Tema	vurdering
Oppfølging fra foregående års egenvurdering	
Gjennomførte emne og programevalueringer, siste studieår	
Planlagte emne- og programevalueringer	
Studieportefølje (planlagte opprettinger og/eller nedlegginger)	
Budsjettprioriteringer (endringer)	
Satsningsområder	
Handlingsplaner -Handlingsplan for kvalitet i utdanning-status 2018	
Handlingsplaner -Handlingsplan for kvalitet i utdanning-prioriteringer 2019	
Utviklingsavtalen med KD	
Utviklingsavtalen med KD- Oppfølging på fakultetsnivå	Eget vedlegg

*Vedlegg 2:***UiB – utviklingsavtalen med KD – mål for utdanningene**

UiB deltar som pilotinstitusjon i regi av KD, i arbeidet med utvikling av flerårige utviklingsavtaler mellom KD og den enkelte utdanningsinstitusjon. Målene i utviklingsavtalen skal realiseres innen våren 2020. Endelig rapport om måloppnåelse skal inngå i UiBs *Årsrapport 2019–2020*.

UiB sentralt rapporterer årlig til KD på målene i utviklingsavtalen, inkludert på de tall som blir etterspurt.

For å få best mulig rapporteringsgrunnlag, inviteres i tillegg fakultetene til å komme med innspill til de av punktene som er særlig relevant for det enkelte fakultet. Innspill må være kortfattet.

For utdanningssiden skal det rapporteres på følgende:

- Videreutvikling av studieprogrammer innenfor universitetets strategiske satsingsområder marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer
 - Måloppnåelse vurderes ut fra gjennomstrømming i slike programmer
- Pilotering av modell for fremragende undervisning ved alle fakultet
 - Måloppnåelse vurderes ut fra at samtlige fakultet har program for fremragende undervisning.
- Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad
 - Måloppnåelse vurderes ut fra andel kandidater som har hatt utvekslingsopphold som del av sin grad
- Økt gjennomstrømming i studieprogrammene
 - Måloppnåelse vurderes ut fra antall kandidater som gjennomfører på normert tid på bachelor og masternivå.
- UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet
 - Måloppnåelse vurderes ut søknadsaktivitet og gjennomslag i nasjonale utlysninger
- Inngå samarbeidsavtale med Universitetet i Oslo for å styrke forskning og utdanning i humanistiske fag
 - Måloppnåelse vurderes ut fra prosesser for nasjonal arbeidsdeling og samarbeid
- Øke etter- og videreutdanningstilbudet
 - Måloppnåelse vurderes ut fra omsetning og antall tilbud.
- Styrking av samarbeid om lærer/lektorutdanning på Vestlandet ved å:
 - Tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse
- Samarbeid om forskning og utviklingsarbeid (FoU) og videreutdanningstilbud. Måloppnåelse vurderes ut fra framdriftsrapporter fra etablerte samarbeidsorgan mellom UiB og Høgskulen på Vestlandet.



Fakultetene

Referanse

2019/2904-TOVST

Dato

26.02.2019

Innmelding - planer for oppretting og nedlegging av studieprogram i 2020.

Universitetsstyret vedtok nytt system for kvalitetsarbeid i utdanningene i møte 25.oktober 2018.

Et nytt tiltak i kvalitetsarbeidet, er at søknader om etablering av nye studieprogrammer skal vurderes av en akkrediteringskomité: Studiekvalitetskomiteen, som blir nedsatt av Utdanningsutvalget. Søknaden går deretter til videre behandling i Utdanningsutvalget og Universitetsstyret. Fagmiljøene vil få veiledning i prosessen med utforming av studieprogrammene av en gruppe ved læringslaben ved Media City Bergen.

Vi ber på denne bakgrunn om at fakultetene melder inn sine planer om oppretting og nedlegging av studieprogrammer innen **12. mars 2019**. Vi ber også om navn på kontaktperson(er) for studieprogrammer som er planlagt opprettet.

Vennlig hilsen

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Tove Steinsland
fung. seksjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

